

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵבֶת

פְּרָשַׁת כִּי תֵעָא

כ"ז, ע"וון קכ"ז

מְבַרְנוּבִיץ' וְהִרְאָה לְרַבִּי אֶת תְּכֵנוּ. בְּעַל פֶּה הוֹסִיף שְׁהִישִׁיבָה חֵיבַת לְסַפְקֵי הַמְזוּן כַּחֲמֶשֶׁת אֲלָפִים זְלוּטִי, וַיֵּשׁ לְהַנִּיחַ כִּי אִם יִפְרְעוּ לָהֶם עַכְשָׁו מַחְצִית מִן הַסְּכּוּם יִסְכִּימוּ לְהַמְשִׁיךְ בְּאַסְפָּקָה.

שָׁאַל הַרְבִּי: וּבַמָּה יִכּוֹלְנִי לַעְזוֹר לָכֵס? הִשִּׁיבוּ רַבִּי אֶלְחָנָן בְּתַמִּימוּת: מִן הָרְאוּי לְקַרְא הֵנָּה עֲשֶׂרָה גְבִירִים מְאַנְשֵׁי שְׁלוּמָם, לְהוֹרוֹת לָהֶם שְׁיַנְדְּבוּ כָּל אֶחָד מִכֶּסְפוֹ מֵאֲתִים וְחֲמִשִּׁים זְלוּטִי, וְלַתֵּת עֲלֵיהֶם הַיּוֹם בְּרָכָה. מִיַּד שָׁלַף הַרְבִּי מִחִיקוֹ אֶת מִטְפַּחְתּוֹ, מִטְפַּחַת גְּדוּלָּה בְּגוּן אָדָם, וּפָרַשׁ אוֹתָהּ לְפָנָיו עַל גְּבִי הַשְּׁלָחַן בְּכַדִּי לְצַבֵּר הַסְּכּוּמִים בְּתוֹכָהּ.

אַחַר שֶׁלַח אֶת מִשְׁמָשׁוֹ לְקַרְא אֵלָיו חֲסִיד פְּלוֹנִי מִן הַנִּמְצָאִים כְּעַת בְּמַרְיַנְבַּאד. תוֹךְ רִגְעִים מְעַטִּים נִכְנַס הָאִישׁ וְהַרְבִּי פָּנָה אֵלָיו קְצָרוֹת: הֵנָּה לְפָנֵינוּ רַבִּי אֶלְחָנָן, תְּלַמִּידוֹ שֶׁל ה'חֲפִץ חַיִּים'. בִּישִׁיבָתוֹ בְּבִרְנוּבִיץ' רְעֵבִים לֶלְחֵם וּמְצָבוֹ דְחוּק. מִן הַיִּשָּׁר שֶׁתִּנְדָּב מֵאֲתִים וְחֲמִשִּׁים זְלוּטִי. מְבַלִּי לְפָצוֹת פֶּה הוֹצִיא הַחֲסִיד מֵאַרְנָקוֹ אֶת הַסְּכּוּם כְּפִי שֶׁנִּקַּב הַרְבִּי. שֶׁלְשַׁל אֶת הַמִּטְבָּעוֹת אֶל תוֹךְ הַמִּטְפַּחַת, בְּפָסְעוֹ אַחוֹרָנִית לְאִטּוֹ בְּמוֹרָא וּבְחֶרֶדַת קֹדֶשׁ כַּמְבַקֵּשׁ לְשׁוּב עַל עֲקֻבוֹתָיו הַחוּצָה. בְּאוֹתוֹ רִגַע הִתְעוֹרֵר רַבִּי אֶלְחָנָן וּשְׁאַל אֶת הַרְבִּי מַגּוּר: מָה עִם הַבְּרָכָה? הֲלֹא מְדַבֵּר הִיא שְׁיוֹסִיפוֹ לְמַנְדְּבִים בְּרָכָה. וְהַרְבִּי נִעְתֵּר לוֹ גַּם בְּזֹאת, וַיְבָרַךְ אֶת הָאִישׁ מִמִּיטֵב הַבְּרָכוֹת כַּמְבֻטָּח לְמַחְזִיקֵי תוֹרָה.

אַחֲרָיו שֶׁלַח לְקַרְא בְּזֶה אַחֲרֵי זֶה עוֹד אֲנִשִּׁים מִמְּקַרְבָּיו, נְגִידִים נְשׂוּאֵי פָּנִים, שֶׁקִּימוּ בְּאוֹתוֹ מְעַמָּד אַחֲרֵי מִצְוֹת הַרְבִּי בְּלֹא לְהַנִּיד עִפְפָּף, וְזָכוּ בְּבִרְכָתוֹ. עֵרַמַת הַכֶּסֶף שֶׁהִצְטַבְּרָה

הַחֲזָקַת לּוּמְדֵי הַתּוֹרָה

בְּאֶחָד מִחֲדָשֵׁי הַקִּיץ הִרְאִישׁוּנִים שֶׁל שְׁנַת תַּרְצ"ה, תְּקוּפַה קְצָרָה אַחֲרֵי פְטִירַת זּוּגְתוֹ הַרְבֵּנִית שֶׁהִלְכָה לְעוֹלָמָה בְּשִׁלְהֵי הַחֲרָף בְּעֻקְבוֹת חֲלֵי שְׁיִסָּר אוֹתָהּ חֲדָשִׁים רַבִּים, תִּשְׁשׂוּ כַחוֹתָיו שֶׁל הַגָּאוֹן רַבִּי אֶלְחָנָן וְסַרְמֵן זצ"ל בְּצוּרָה מְדַאִיגָה, עַד שֶׁהִתְעַטֵּף בִּישׂוּרִים וּמְכֹאוּבִים כַּמְעַט בְּכָל אֲבָרָיו. בְּמִיחָד סָבַל מִמְּחוּשִׁים וּמִתְעוּקָה בְּלֵב וּבְכַבֵּד שֶׁהִצִּיקוּ לוֹ קִשׁוֹת. הוּא נִסַּע לְעִיר וּוּרְשָׁה וְדַרְשׁ בְּרוֹפְאִים מְמַחִים, וּלְפִי הוֹרְאָתָם יָצָא בְּחֹדֶשׁ תַּמּוּז לְהַנְפִּישׁ וּלְהַחֲלִים כַּחֲמֶשֶׁת שְׁבוּעוֹת בְּעִיר הַמְּרַפָּא מְרִינְבַּאד בְּמִדִּינַת צ'כּוֹסְלוּבְּקֵיָה.

בְּהִיוֹתוֹ בְּמַרְיַנְבַּאד הִגִּיעַ אֵלָיו מְבָרַק אֲזַעְקָה מִמְּנַהֲלֵי הַיִּשִׁיבָה בְּבִרְנוּבִיץ', שֶׁהִמְאֲפִיּוֹת וְהִקְצָבִים בְּעִיר חֲדָלוּ לְסַפֵּק לָחֵם וּבִשָּׁר לְמַסְעֶדֶת הַיִּשִׁיבָה, בְּגִלְל חוֹבוֹת מְרַבִּים. הֵם אוֹבְדֵי עֲצוֹת. גַּם רַבִּי אֶלְחָנָן בְּמַקּוֹם שֶׁהוּתוֹ, כְּשֶׁקִּבַּל הַמְּבָרַק לֹא יָדַע מֵאִין יִבּוֹא עֲזָרוֹ. בְּגִלְל חֲלָשְׁתּוֹ לֹא הָיָה מְסַגֵּל כְּרָגַע לְנֹדֵד, וּבְמַרְיַנְבַּאד גּוֹפָא לֹא יָדַע הִיכָן בִּיכָלְתוֹ לְהַשִּׁיג כְּסָפִים אֲף לֹא בְּהַלּוֹאָה לְזִמּוֹן קְצָר.

בְּצִר לוֹ פָּנָה אֶל הַרְה"ק רַבִּי אַבְרָהָם מְרַדְכֵי אֶלְטֵר מַגּוּר זִיע"א, ה'אַמְרֵי אֲמֵת', שֶׁבָּא לְמַרְיַנְבַּאד בְּאוֹתוֹ זִמּוֹן עִם פְּמִלְיָה גְּדוּלָּה שֶׁל חֲסִידִים מְקַרְבִּים וּבְנֵי מִשְׁפָּחָה. רַבִּי אֶלְחָנָן בִּקֵּשׁ בְּאִמְצָעוֹת שְׁלִיחַ, תְּלַמִּיד יִשִׁיבָה, לְהוֹעִיד לוֹ שְׁעָה מְסִימַת לְשִׁיחָה. בְּהַכְּנָסוֹ אֶל הַרְבִּי שֶׁהִתְגוֹרֵר כְּמוֹהוֹ בְּמִלּוֹן הַנִּקְרָא 'מִפְּתַח הַזֶּהָב' קָדָם אוֹתוֹ בְּסִבָּר פָּנִים יְדִידוֹתֵי חֵם וְחָלַק לוֹ כְּבוֹד. פָּתַח רַבִּי אֶלְחָנָן וְאָמַר: חַז"ל הוֹרוּ 'מִי שִׁישׁ לוֹ צֶעֶר בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ יִלָּךְ אֲצֵל חֲכָם', וְלָכֵן בָּאתִי אֵלֵיכֶם. הוּא שָׁלַף מִכִּיסוֹ אֶת הַמְּבָרַק שֶׁקִּבַּל

לתלמידיו ('אור אלחנן' ח"א עמוד רנא).

הכפרה על חטא בטול תורה הוא החזקת לומדי התורה

על הפסוק (שמות ל טז): 'ולקחת את כסף הכפרים מאת בני ישראל ונתת אתו על עבדת אהל מועד והיה לבני ישראל לזכרון לפני ה' לכפר על נפשתיכם', פרש הרה"ק ה'אביר יעקב' זיע"א שהכפרה על חטא בטול תורה הוא החזקת לומדי התורה. ואלו דבריו בספרו 'פתוחי חותם': לרמז מה שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים נג): 'כי בצל החכמה בצל הכסף' (קהלת ז יב), דעתיד הקדוש ברוך הוא לעשות למחזיקי בידי לומדי תורה צל וחפה אצל לומדי תורה, שנאמר 'כי בצל החכמה בצל הכסף', וזהו שכתוב 'ולקחת את כסף הכפרים', דהינה, הכסף שרצית לתת לכפרה, תן אותו לעמלי תורה, וכמו שאמרו רז"ל (קהלת רבה יא א) 'אם רצית לעשות צדקה עשה אותה עם עמלי תורה', והינה הפונה בכאן 'ולקחת את כסף הכפרים ונתת אתו על עבדת אהל מועד', דהינה, תן אותו לבני הישיבה היושבים בבית המדרש על התורה, שהיא עבודת אהל מועד. ובזה 'והיה לבני ישראל לזכרון לפני ה'', שיחשב להם כאילו הם עסקו בתורה ויעשה להם חפה אצל לומדי תורה. וזהו 'לכפר על נפשתיכם' על שלא עסקתם בתורה והשתא יחשב לכם כאילו עסקתם.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

במטפחת האדמה הלכה והוסיפה, הלכה ותפחה עד שכמעט השג הסכום בשלמות, אלא מכיון שהודיע המשמש לרבי שכרגע חסרים 'למנין' שנים או שלושה מהאנשים ששלח לקרא, כי יצאו מבית המלון לרחץ במעינות המינרלים ויחזרו רק בעוד שעות אחדות, אמר הרבי לרבי אלחנן, שבמשך היום הענין יגמר בכי טוב, וכך הוה.

תם ונשלם ענין הכסף לצרכי הישיבה, עכשו פנה רבי אלחנן אל ה'אמרי אמת' בענין אחר. הוא החזיק בידו גמרא בפורמט קטן מש"ס יונתן. פתח אותה ויאמר: לא זכיתי להבין דברי תוספות פלוני במסכת מנחות, אולי נעין בדבריהם. והנה בנגוד לקצור המפלג שהרבי מגור רגיל בו תמיד כידוע ומפרסם, שקיל וטרי עכשו עם רבי אלחנן בדברי אותו תוספות קרוב למחצית השעה, עד כי מניה ומניה רוחא שמעתא. אור חדש זרח בדברי התוספות כפי שנתן ללמד מארשת פניו הננוחה של רבי אלחנן כשנפרד שבע רצון מעל פני הרבי וחזר לאכסניתו.

בנו של ה'אמרי אמת', הרה"ק ה'פני מנחם' זיע"א הוסיף והעיד על מקרה דומה, שפעם אחת נפגשו אביו הרה"ק ורבי אלחנן בעיר לוודז' תוך כדי הלוחם ברחוב, והרבי התענין מה הביא את ראש הישיבה דברנוביץ' ללוודז'. השיב רבי אלחנן בקצור נמרץ: בגלל המצוקה הכספית של הישיבה! תמה הרבי: ובטול תורה? רבי אלחנן משך בכתפיו כמרמז שאין בררה, אולם הרבי ללא שהיות נתן בידו את הסכום שהיה דרוש לו וזרזו בנעימה ידידותית שישוב

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֶצְנוֹת - נושא פרסים באיזה הקשר מופיע צור בפרשה זו?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר": פרשת ויגש: ה' יצחק קראוס מבני ברק.

פתרון החידה - פרשת ויגש: ש. איפה מצינו בפרשתנו אדם שנכתב עליו בלשון רבים. ת. ובני דן חשים (מו, כג).

